

Диспансерлік топтар

Нұржанова С
404 топ

Жоспары

- Диспансерлік әдіс
- Диспансерлік есепке алуды ұйымдастыру
- Топтары

Диспансерлік әдіс

- – бұл өмір ұзақтығын жоғарлату және еңбекке қабілеттілігін сақтау, қоғамдық еңбек өнімділігін арттыру мақсатында сырқат және денісау адамдарды динамикалық дәрігерлік бақылау барысындағы алдын-алу және емдік шараларды тудыратын денсаулық сақтау мекемелерінің және бөлімдерінің жұмыс түрлерінің жиынтығы.

Диспансерлік бақылаудың мақсаты

патологиялық жағдайларды ерте табу,
олардың себебін анықтау;

қоғамдық және жекелік алдын-алу шаралар
жолымен сырқаттың ары қарай дамуы мен
пайда болуын ескерту және сақтандыру;

тұрғындарға дәрігерлік көмек сапасын
үздіксіз жоғарылатуды қамтамасыз ету;

меншіктіліктің барлық түрінің дәрігерлік
қызметтерінің тиімділігін және деңгейін
қамтамасыз ету;

шығармашылық жасын ұлғайту.

Диспансерлік бақылауға және дәрігерлік тексеріске алынатын халық бөлігі және қоғамдық-демографиялық топтары

балалар; жасөспірімдер (15-18 жастағы мектеп оқушылары, ПТУ оқушылары, орта білім орындары, жұмыскер жасөспірімдер)

Ұлы Отан Соғысының ардагерлері және мүгедектері

Жауынгер-интернационалистер

Жүкті және босанған әйелдер

Студенттер мен арнайы орта білім беру орындарының оқушылары

Диспансерлік топтар.

Д I – дені
сау
адамдар

ешқандай шағымы жоқ
және олардың қарау
кезінде созылмалы
аурулары немесе бөлек
органдары мен
жүйелерінің
қызметтерінің
бұзылулары табылмаған
адамдар, олардың ішінде
«шекаралық» деп
аталатын жағдайлары
бар аурулары кіреді

Д II – дені
сау
адамдар

анамнезінде жедел
немесе созылмалы
аурулары бар,
бірақ соңғы
жылдарда бұл
аурулар ешқандай
өршулер бермеген;

Д III –
науқас

емді қажет ететін
адамдар.

Туберкулез ауруы кезінде диспансерлік есепке алу және бақылау төмендегі топтар бойынша жүргізіледі

нөлдік топ (0) –
туберкулез
ауруының
белсендігінің
күмәні бар
адамдар;

бірінші топ (I) –
белсенді
туберкулезі бар
науқастар;

екінші топ (II) –
туберкулез
ауруының
белсендігі жоқ
адамдар

үшінші топ (III)
– туберкулезбен
ауыру қаупі
жоғары адамдар

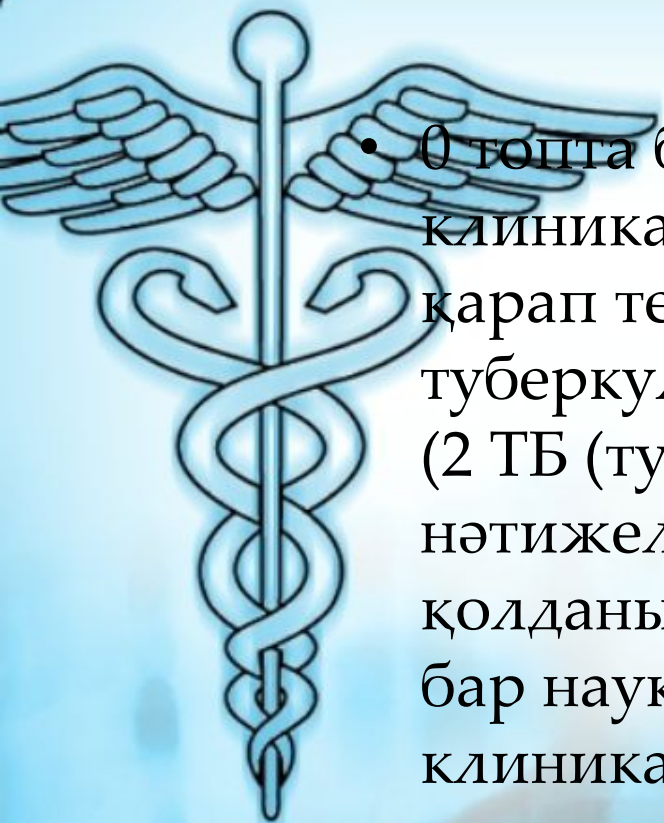
(0) топта төмендегілер бақыланады:

1) МСАК ұйымдарында жүргізілген стандартты диагностикалық алгоритмнен кейін өкпедегі немесе басқа ағзалардағы туберкулез ауруының белсенділігін жоққа шығару және анықтау мүмкін болмаған туберкулезге күдік туғызатын адамдар;

2) ТҚҰ диспансерлік есепке алынбаған, туберкулинге сезімталдық сипаттамасын нақтылап анықтауды және ауруды ажыратып, анықтауды талап ететін балалар.

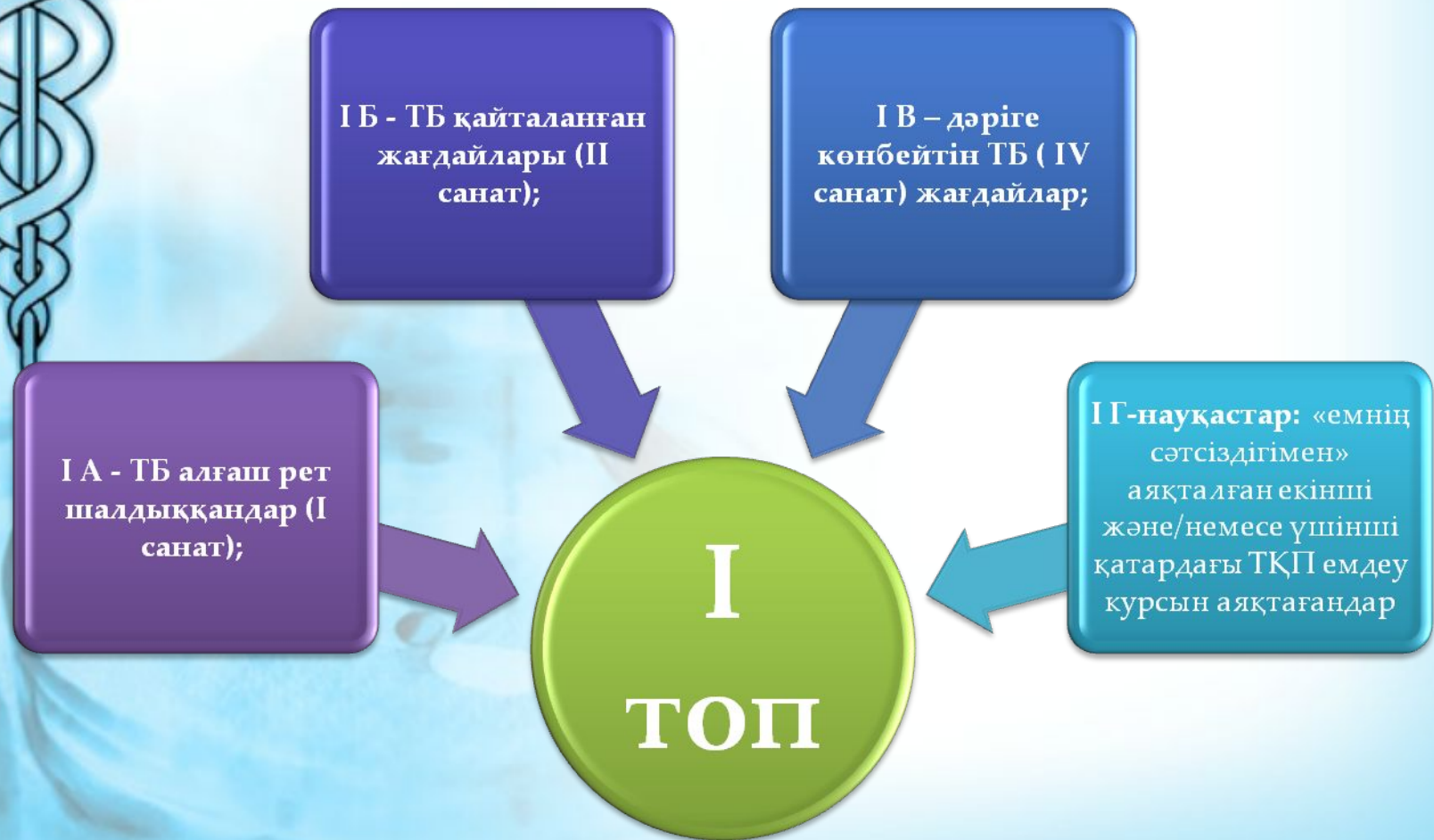

- 0 топта бақыланатын адамдарға зертханалық, клиникалық, рентгенологиялық, аспаптармен қарап тексеру және басқа да зерттеу әдістері, туберкулинмен диагноз қоюды қоса жүргізіледі (2 ТБ (туберкулин бірлікті) Манту сынамасы оң нәтижелі болған балаларда «ДИАСКИНТЕСТ®» қолданылады). Өкпеден тыс туберкулез түрлері бар науқастарда туберкулездің белсенділігі басқа клиникалық-зертханалық әдістерімен дәлелденеді.

81. 0 топта бақыланатын адамдарға ТҚП қолдануға тыйым салынған. Бақылау мерзімі – 6 айға дейін. Науқаста туберкулездің белсендігі түрі анықталса, ол I топқа ауыстырылады. ТМБ жұғуы салдарынан туберкулин сынамасының нәтижесі оң болса, бала III Б тобына ауыстырылады.

I топта кез келген ағзада шоғырланған белсенді туберкулезі бар бактерия бөлетін не бөлмейтін науқастар бақыланады:

- ІА, ІБ және ІВ топтарында бақыланатын науқастарға санаттарына сәйкес стандартты кестелер бойынша ем жүргізіледі. Емнің нәтижесі «жазылды» немесе «ем аяқталды» деп анықталса, науқас ІІ диспансерлік есеп тобына ауыстырылады.

І Г тобында бақыланатын науқастарға ТҚП ем жүргізілмейді. Көрсеткіштеріге сәйкес симптоматикалық (патогенетикалық) ем, коллапсотерапия мен хирургиялық ем әдістерін қоса, қолданылады.

II топ

II топта ем курсы сәтті аяқталған туберкулездің белсенділігі жоқ адамдар бақыланады.

Туберкулез процесінің рецидиві туындаған кезде науқас алдыңғы емдеу эпизодына қарамастан I Б немесе I В ДЕ тобына ауыстырылады.

III топ

- III топта туберкулезбен аурудың жоғары қаупі бар адамдар байқалады және мынадай топтарға бөлінеді:
  - 1) III А:
    - туберкулездің белсенді түріне шалдыққан науқастармен қарым-қатынастағы адамдар;
    - туберкулездің белсенді түріне шалдыққан бактерия бөлуші/бөлмейтін

Туберкулезге шалдыққан науқастардың нақты тұратын мекенжайы, оқу орны, әскери қызметін өтеу орны, түзету мекемесінде болуы ескеріле отырып, ТҚҰ есепке және диспансерлік бақылауға алынады (тұрақты тіркелген мекенжайына қатыссыз).

Науқастың мекенжайы өзгерген жағдайда, оның жаңа мекенжайы бойынша бақылайтын фтизиатр дәрігер науқасты күнтізбелік 10 күнтізбелік күн ішінде ДЕ тіркейді.

Науқас 1 жыл бойы диспансерлік бақылаудан қол үзген болса және де Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің аумақтық органдары берген науқасты іздестіру сәтсіз болды деген құжаттар негізінде ТҚҰ диспансерлік бақылаудан шығарады.

Туберкулезбен ауыратын науқастарды диспансерлік бақылау

Топ	Сипаты	Бақылау мерзімі	Шаралар	Бақылау нәтижесі
Нөлдік топ (0)– диагностикалық				
0	Туберкулез ауруының белсенділігі күмәнді адамдар. ТҚКҰ диспансерлік есепке алынбаған туберкулинге сезімталдық сипаттамасын нақтылап анықтауды және ауруды ажыратып, анықтауды талап ететін балалар.	4 ай	Зертханалық (жалпы қан талдамасы (бұдан әрі – ЖҚА), жалпы зәр талдамасы (бұдан әрі – ЖЗА), қақырықты ТМБ микроскопия және культуральдық әдістермен зерттеу), клиникалық, рентгенологиялық. Аспаптармен тексеру және зерттеудің басқа әдістері (көрсеткіштерге сәйкес). Балалар мен жасөспірімдерде туберкулинмен диагноз қою, «ДИАСКИНТЕСТ®»	Есептен шығару. Белсендігі туберкулез түрі анықталса келесі топқа ауыстыру: 1) ІА – егер алғаш рет анықталған болса. 2) ІБ немесе ІВ – егер ауру қайталанған болса. 3) ТМБ жұғуы салдарынан туберкулин сынамасының нәтижесі оң болса, бала ІІІ Б тобына ауыстырылады.

I A	ТБ алғаш рет шалдыққандар	Емнің толық курсы бойында	1) ЖҚА, ЖЗА, ҚБА – ҚК ай сайын, қолдау сатасының ортасы мен соңында, көрсеткіштер бойынша – жиірек. 2) Бактериоскопия мен қатты қоректік орталарға егу – 3 рет, Хpert MTB/RIF, Geno Type MTBDR®, BACTEC – ем бастамас бұрын бір рет. 3) Бактериоскопия 2 рет: қарқынды кезеңде 2 ай емделген соң, егер қақырық жағындысының конверсиясы байқалмаса - емнің 3 және 4-айларының соңында. 4) Бактериоскопия 2 рет – бастапқыда жағындысы оң нәтижелі болған науқастар үшін - қолдау сатасының ортасы мен соңында. 5) 3 ай ем жүргізілген соң қақырық жағындысының конверсиясы байқалмаса – қатты қоректік ортаға 2 рет егу және ДСТ жүргізу. 6) Рентгено-томография – ем алдында, ем барысында – 2-3 ай сайын (көрсеткіштер болса- жиірек). 7) 2 ТБ Манту сынамасы	Келесі диспансерлік топқа ауыстырылады: 1) II - емнің нәтижесі «жазылды» немесе «ем аяқталды» деп анықталса; 2) I Б – дәрілерге сезімталдығы сақтаған және ем нәтижесі «сәтсіз ем» деп анықталса; 3) I В – R төзімділік анықталса және полирезистенттілігі бар науқастың ем нәтижесі «сәтсіз ем» болса. Ем нәтижесі «ем тәртібін бұзды» деп анықталса, аймақтық ІІМ органдары берген құжаттарға сәйкес -1 жыл бойы іздестіру нәтижесіз болса, науқас ТҚҰ бақылауынан шығарылады.

I Б	ТБ ауруы қайталанғандар		1) ЖҚА, ЖЗА, ҚБА – ҚК ай сайын, қолдау сатасының ортасы мен соңында, көрсеткіштер бойынша – жиірек. 2) Бактериоскопия мен қатты қоректік орталарға егу – 3 рет, Xpert MTB/RIF, Geno Type MTBDR®, BACTEC – ем бастамас бұрын бір рет. 3) Бактериоскопия 2 рет: қарқынды кезеңде 3 ай емделген соң, егер қақырық жағындысының конверсиясы байқалмаса - емнің 4 және 5-айларының соңында. 4) Бактериоскопия 2 рет – бастапқыда жағындысы оң нәтижелі болған науқастар үшін - қолдау сатасының ортасы мен соңында. 5) 4 ай ем жүргізілген соң қақырық жағындысының конверсиясы байқалмаса – қатты қоректік ортаға 2 рет егу және ДСТ жүргізу. 6) Рентгено-томография – ем алдында, ем барысында – 2-3 ай сайын (көрсеткіштер болса- жиірек). 7) 2 ТБ Манту сынамасы	Келесі диспансерлік топқа ауыстырылады: 1) II - емнің нәтижесі «жазылды» немесе «ем аяқталды» деп анықталса; 2) I Б – R төзімділік анықталса және ем нәтижесі «сәтсіз ем» болса. Ем нәтижесі «ем тәртібін бұзды» деп анықталса, аймақтық ІІМ органдары берген құжаттарға сәйкес -1 жыл бойы іздестіру нәтижесіз болса, науқас ТҚҰ бақылауынан шығарылады.

I B	IV санат кестесі бойынша ем қабылдап жатқан ДТ ТБ жағдайлары		IV санат бойынша стандартты ем кестелері. 1) ЖҚА, ЖЗА, ҚБА – ҚК ай сайын, ЖҚ – тоқсан сайын, көрсеткіштер бойынша – жиірек. 2) Бактериоскопия мен қатты қоректік орталарға егу – 3 рет, Geno Type MTBDR®sl, BASTEC – ем бастамас бұрын бір рет. 3) Бактериоскопия және егу (Левенштейн - Йенсен) 2 рет қарқынды кезеңде - ай сайын, қолдау сатысында – тоқсан сайын. 4) Қатты қоректік орта мен BASTEC егіп, ДСТ анықтау – ем алдында және ҚК 4 айынан кейін бактерия бөлу сақталған жағдайда. 5) Рентгено-томография – ем алдында, ем барысында – 2-3 ай сайын (көрсеткіштер болса- жиірек). 6) 2 ТБ Манту сынамасы	Келесі диспансерлік топқа ауыстырылады: 1) II - емнің нәтижесі «жазылды» немесе «ем аяқталды» деп анықталса; 2) I Г – ем нәтижесі «сәтсіз ем» болса. Ем нәтижесі «ем тәртібін бұзды» деп анықталса, аймақтық ІІМ органдары берген құжаттарға сәйкес -1 жыл бойы іздестіру нәтижесіз болса, науқас ТҚҰ бақылауынан шығарылады. Бұрын ем тәртібін бұзған науқастарды қайталап I B ДЕ тобына алу туралы шешімді ОДКК қабылдайды.

I Г	Белсенді туберкулезі бар, бірақ арнайы ем жүргізілмейтін науқастар	Бактерия бөлу тоқтағанға дейін немесе басқа ем тактикасы анықталғанға дейін	1) ЖҚА, ЖЗА, ҚБА – жарты жылда 1 рет, көрсеткіштер болса – жиірек. 2) микроскопия және қатты қоректік ортаға егу – 2 рет, рентгенологиялық тексеру – жарты жылда 1 рет.	Келесі диспансерлік топқа ауыстырылады: 1) I В – жаңа ТҚП тиімді ем кестесі тағайындалса; 2) II – қатты қоректік орталарға егу нәтижесі соңғы 2 жыл ішінде теріс нәтижелі болса.

Екінші топ (II) – белсенділігі жоқ туберкулез

II	Ем нәтижесі «жазылды» немесе «ем аяқталды» деп анықталған туберкулездің белсенділігі жоқ адамдар	1 жыл – кіші қалдықты өзгерістері бар адамдар (КҚӨ)	Тексерулер жылына екі рет жүргізіледі (ЖҚА, ЖЗА, қақырық микроскопиясы, егу, рентгено- томография). Қосымша зерттеу әдістері көрсеткіштерге сәйкес.	Есептен шығару.

Үшінші топ (III) – туберкулезбен ауыру қаупі жоғары адамдар

III А	Туберкулезге шалдыққан науқастармен қарым-қатынастағы адамдар.	қатынаста болған барлық уақыттан бастап, науқас тиімді емделгеннен кейін 1 жыл бойы	Жан-жақты тексеру жылына екі рет жүргізіледі (зертханалық, клиникалық, рентгенологиялық). Балалар мен жасөспірімдерге 2 ТБ Манту сынамасы, «ДИАСКИНТЕСТ®». Алғаш рет тексергенде 2 ТБ Манту сынамасы теріс болғандарға сынама 8-10 аптадан кейін қайталанады. Анықтаудың басқа әдістері көрсеткіштерге сәйкес.	Есептен шығару. Белсенді туберкулез анықталса, I А тобына ауыстыру.
	Туберкулездің белсенді түріне шалдыққан бактерия бөлуші/бөлмейтін науқастармен қарым-қатынастағы балалар мен жасөспірімдер			
	Бұрын белгісіз болған туберкулез ауруының өлім-жітім ошақтарындағылар	1 жыл		
III Б	Туберкулез микобактерияларының жұққандығы алғаш рет анықталғандар	1 жыл	Есепке алғанда және есептен шығарғанда – ЖҚА, ЖЗА, 2 ТБ Манту сынамасы, «ДИАСКИНТЕСТ®» және рентгенологиялық тексеру. Көрсеткіштерге сәйкес.	
III В	БЦЖ вакцинасын еккенде жанама әсерлер байқалғандар.			